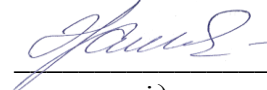

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного
виховання

ЗАТВЕРДЖУЮ
Завідувач кафедри фізичної реабілітації та
медико-біологічних основ фізичного виховання

Евеліна ЖИГУЛЬОВА
підпис

29 серпня 2022 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА З
ВИРОБНИЧОЇ КЛІНІЧНОЇ ПРАКТИКИ З ФІЗИЧНОЇ ТЕРАПІЇ ТА
ЕРГОТЕРАПІЇ ПРИ ПОРУШЕННЯХ ДІЯЛЬНОСТІ ДИХАЛЬНОЇ
СИСТЕМИ**

підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Фізична реабілітація

спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія

галузі знань 22 Охорона здоров'я

кількість кредитів: 6 кредитів ECTS, всього 180 годин

мова навчання українська

2022 -2023 навчальний рік

Розробники програми: В.П.Молев, кандидат медичних наук, доцент
кафедри фізичної реабілітації та медико-
біологічних основ фізичного виховання

Ухвалено на засіданні кафедри фізичної реабілітації та медико-
біологічних основ фізичного виховання

Протокол № 10 від «29» серпня 2022 року

Схвалено радою з науково-методичної роботи та забезпечення якості
вищої освіти факультету фізичної культури

Голова РЗН-МРтаЗЯВО

Микола ПРОЗАР

Протокол № 6 від «30» серпня 2022 року

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної
програми

Евеліна
ЖИГУЛЬОВА

1. ВСТУП

Важливою ланкою у системі практичної підготовки бакалаврів галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія є виробнича практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушеннях діяльності дихальної системи. Під час проходження практики здобувач вищої освіти має змогу перевірити набуті в процесі навчання теоретичні знання та засвоїти практичні уміння й навички з фахових дисциплін.

Зміст програми практики регламентується обов'язковими нормативними документами МОН України та Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка й відповідає профілю підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії. Робоча програма складена відповідно до освітньо-професійної програми і навчального плану підготовки бакалаврів з урахуванням досвіду організації та проведення практик і відповідної наукової та навчально-виховної роботи викладачів кафедр університету.

Предметом практики є професійна діяльність фахівця з фізичної терапії та ерготерапії у відділеннях відновного лікування лікувально-профілактичних закладів, в реабілітаційних центрах.

Структурно-логічна схема місця практики в освітньо-професійній підготовці фахівців з фізичної терапії та ерготерапії: виробнича клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушеннях діяльності органів системи дихання передбачена навчальним планом після набуття здобувачами вищої освіти відповідного обсягу знань при вивченні ряду навчальних дисциплін циклу професійної підготовки: “Клінічний реабілітаційний менеджмент при порушеннях діяльності дихальної системи”, “Клінічний реабілітаційний менеджмент при захворюваннях серцево-судинної системи”, “Вступ до спеціальності”, “Долікарська медична

допомога у невідкладних станах”, “Основи догляду за хворими та інвалідами”, “Обстеження, методи оцінки та контролю у фізичній терапії, ерготерапії”, “Масаж у фізичній терапії, ерготерапії”.

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ ПРАКТИКИ

Мета, завдання і нормативний зміст виробничої клінічної практики з фізичної терапії та ерготерапії при порушеннях діяльності дихальної системи визначаються відповідною освітньо-професійною програмою бакалавра галузі знань 22 Охорона здоров'я спеціальності 227 Фізична терапія, ерготерапія.

Мета: виробнича клінічна практика з фізичної терапії та ерготерапії при порушеннях діяльності дихальної системи спрямована на поглиблення, вдосконалення і закріплення практичних умінь і навичок, необхідних для професійної діяльності майбутніх фізичних терапевтів і ерготерапевтів у закладах лікувально-профілактичного та оздоровчо-реабілітаційного типів.

Завдання:

- ознайомити здобувачів вищої освіти з видами, умовами та обставинами професійної діяльності в конкретних лікувально-профілактичних і оздоровчо-реабілітаційних закладах;
- розвинути та вдосконалити сукупність професійних практичних умінь і навичок фахівця з фізичної терапії та ерготерапії для відновлення здоров'я, порушеного захворюваннями системи органів дихання, або формування і розвитку компенсаторно-приспосувальних навичок при обмеженні життєдіяльності з метою підвищення якості життя пацієнтів;
- ознайомити здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня зі змістом роботи медичних закладів (пульмонологічних, терапевтичних

стаціонарних відділень, кабінета пульмонолога поліклініки, реабілітаційних центрів);

- розвинути та вдосконалити сукупність професійних вмінь і навичок фахівця з фізичної терапії в умовах пульмонологічного (терапевтичного) відділення, реабілітаційного центру;
- оволодіння самостійним проведенням занять лікувальної гімнастики, процедур масажу та фізіотерапії хворим пульмонологічного профілю;
- оволодіння сучасними підходами до призначення засобів фізичної реабілітації при захворюваннях органів дихання з урахуванням етапу відновного лікування та рухових режимів;
- сформувати, розвинути і закріпити комплекс морально-психологічних якостей, як невід'ємної частини професійної підготовки фахівців з фізичної терапії та ерготерапії для провадження ними майбутньої професійної діяльності;
- забезпечити зростання рівня професійної компетентності бакалаврів;
- сприяти вибору сфери майбутньої професійної діяльності.

Перелік визначених компетентностей, форми та методи контролю рівня сформованості компетентностей

Інтегральна компетентність:

- бакалавр, фізичний терапевт, фахівець з фізичної реабілітації здатний вирішувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми, пов'язані з фізичною терапією та ерготерапією, що характеризуються комплексністю та невизначеністю умов, із застосуванням положень, теорій та методів медико-біологічних, соціальних, психолого-педагогічних наук.

Загальні компетентності:

- знання та розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності;

- здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів);
- навички міжособистісної взаємодії
- здатність працювати в команді;

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

- здатність пояснити пацієнтам, клієнтам, родинам, членам міждисциплінарної команди, іншим медичним працівникам потребу у заходах фізичної терапії, ерготерапії, принципи їх використання і зв'язок з охороною здоров'я.
- здатність аналізувати будову, нормальний та індивідуальний розвиток людського організму та його рухові функції;
- здатність трактувати патологічні процеси та порушення і застосовувати для їх корекції придатні засоби фізичної терапії, ерготерапії;
- здатність враховувати медичні, психолого-педагогічні, соціальні аспекти у практиці фізичної терапії, ерготерапії;
- здатність проводити безпечну для пацієнта/клієнта та практикуючого фахівця практичну діяльність з фізичної терапії, ерготерапії у пульмонології, а також у інших областях медицини;
- здатність виконувати базові компоненти обстеження у фізичній терапії та/або ерготерапії: спостереження, опитування, вимірювання та тестування, документувати їх результати;
- здатність допомогти пацієнту/клієнту зрозуміти власні потреби, обговорювати та пояснювати зміст і необхідність виконання програми фізичної терапії та ерготерапії;
- здатність ефективно реалізовувати програму фізичної терапії та/або ерготерапії;
- здатність забезпечувати відповідність заходів фізичної терапії та/або

ерготерапії функціональним можливостям та потребам пацієнта/клієнта;

- здатність проводити оперативний, поточний та етапний контроль стану пацієнта/клієнта відповідними засобами й методами та документувати отримані результати;
- здатність адаптувати свою поточну практичну діяльність до змінних умов;
- здатність надавати долікарську допомогу під час виникнення невідкладних станів;
- здатність навчати пацієнта/опікунів самообслуговуванню/догляду, профілактиці захворювань, травм, ускладнень та неповносправності, здорового способу життя;
- здатність знаходити шляхи постійного покращення якості послуг фізичної терапії та ерготерапії.

Крім сформованих загальних та фахових компетентностей у процесі практичної підготовки у здобувачів вищої освіти першого (бакалаврського) рівня формуються програмні результати навчання.

- Спілкуватися усно та письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фаховою термінологією та професійним дискурсом, дотримуватися етики ділового спілкування, складати документи, у тому числі іноземною мовою.
- Використовувати сучасну комп'ютерну техніку; знаходити інформацію з різних джерел; аналізувати вітчизняні та зарубіжні джерела інформації, необхідної для виконання професійних завдань та прийняття професійних рішень.
- Застосовувати методи й інструменти визначення та вимірювання структурних змін та порушених функцій організму, активності та участі, трактувати отриману інформацію.
- Трактувати інформацію про наявні у пацієнта/клієнта порушення за Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження

життєдіяльності та здоров'я (МКФ) та Міжнародною класифікацією функціонування, обмеження життєдіяльності та здоров'я дітей та підлітків (МКФ ДП).

- Діяти згідно з нормативно-правовими вимогами та нормами професійної етики.
- Реалізовувати індивідуальні програми фізичної терапії, ерготерапії у реабілітаційному процесі.
- Здійснювати заходи фізичної терапії для ліквідації або компенсації рухових порушень та активності.
- Обирати оптимальні форми, методи і прийоми, які б забезпечили шанобливе ставлення до пацієнта/клієнта, його безпеку/захист, комфорт та приватність.
- Безпечно та ефективно використовувати обладнання для проведення реабілітаційних заходів, контролю основних життєвих показників пацієнта, допоміжні технічні засоби реабілітації для пересування та самообслуговування.
- Вербально і невербально спілкуватися з особами та групами співрозмовників, різними за віком, рівнем освіти, соціальною і професійною приналежністю, психологічними та когнітивними якостями тощо, у мультидисциплінарній команді.
- Проводити інструктаж та навчання клієнтів, членів їх родин, колег і невеликих груп.
- Оцінювати результати виконання програм фізичної реабілітації, використовуючи відповідний інструментарій, та за потреби, модифікувати поточну діяльність.
- Оцінювати себе критично, засвоювати нову фахову інформацію, поглиблювати знання за допомогою самоосвіти, оцінювати й представляти власний досвід, аналізувати й застосовувати досвід колег.

Для ефективного проходження практики здобувачі вищої освіти повинні:

ЗНАТИ:

- анатоמו-морфологічні особливості будови та функції системи органів дихання;
- основи біомеханіки;
- патогенетичні механізми розвитку порушення стану системи органів дихання;
- основні симптоми та синдроми при патології органів дихальної системи;
- тести, методи і методики обстеження стану системи органів дихання, які використовуються у фізичній терапії та ерготерапії;
- особливості організації та планування реабілітаційної роботи в умовах лікувального або спеціального оздоровчого закладу;
- показання та протипоказання до застосування методів фізичної терапії та ерготерапії;

ВМІТИ:

- розуміти проблему яка розглядається, вміти визначити завдання для її вирішення;
- вміти поєднувати теорію з практикою;
- застосовувати знання з анатомії, фізіології, патології та професійно-орієнтованих дисциплін в галузі фізичної реабілітації для проведення оцінки і відновлення порушень діяльності системи органів дихання;
- описувати порушення діяльності дихальної системи та пояснювати причини їх виникнення;
- здатність і готовність до проведення клінічних і параклінічних методів обстеження функцій системи органів дихання;
- здатність вибирати методи догляду за хворими та інвалідами, враховуючи патологію органів дихальної системи, функціональні розлади, активність та участь особи, контекстові та особистісні фактори;
- усвідомлювати проблеми фізичної терапії при пульмонологічних

захворюваннях, володіти сучасними досягненнями фізичної терапії щодо розуміння етіології, патогенезу, клінічних проявів та корекції захворювань органів дихання як вроджених так і набутих;

- складати і реалізовувати індивідуальну програму реабілітаційного втручання.

3. БАЗИ ПРАКТИКИ

Базами практики є лікувально-реабілітаційні установи, які забезпечені висококваліфікованими кадрами і відповідають вимогам програми практики. З базами практики університет завчасно укладає Договір на її проведення за встановленою формою. Ці угоди є юридичною підставою для проведення практики. Тривалість дії угоди погоджується договірними сторонами. Вона може визначатися на період конкретного виду практики або на термін до п`яти років.

У окремих випадках здобувачі вищої освіти за погодженням з кафедрою можуть самостійно підбирати для себе місце проходження практики і пропонувати його для укладання відповідної угоди, за умови відповідності лікувально-оздоровчої установи всім вимогам програми практики.

4. ОРГАНІЗАЦІЯ І КЕРІВНИЦТВО ПРАКТИКОЮ

В університеті відповідальними за організацію і проведення практики є деканат і факультетський керівник практики. Навчально-методичне керівництво і виконання програми практики забезпечує кафедра фізичної реабілітації та медико-біологічних основ фізичного виховання.

Розподіл здобувачів вищої освіти за базами практики готує деканат університету разом з факультетським керівником практики. Для підготовки наказу по університету, деканат до початку практики готує інформацію, в якій вказуються термін проведення практики

здобувачів вищої освіти, відомості про здобувача вищої освіти (прізвище і ініціали, спеціальність, група, база проходження практики, керівники практики від кафедри).

Факультетський керівник практики:

- розподіляє здобувачів вищої освіти між лікувально-реабілітаційними установами/керівниками практики;
- перед початком практики організовує і проводить настановну консультацію з питань проходження практики;
- контролює роботу керівників практики від кафедри, вживає заходи з ліквідації недоліків у її організації та проведенні;
- перевіряє звітну документацію здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики;
- бере участь в обговоренні проблемних питань щодо організації та проведення практики здобувачів вищої освіти та вживає заходів щодо її покращення.

Навчально-методичне керівництво практикою, контроль за виконанням програми практики здійснюють керівники практики від кафедри, в обов'язки яких входить:

- подання на базу практики списку здобувачів вищої освіти та узгодження з керівником практики від бази практики змісту завдань для кожного здобувача вищої освіти або групи здобувачів вищої освіти;
- проведення інструктажу про порядок проходження практики;
- інформування здобувачів вищої освіти - практикантів про систему звітності за результатами проходження практики;
- контроль за проходженням здобувачами вищої освіти практики;
- приймання заліку з практики;
- участь у засіданнях кафедри з питань обговорення результатів проходження здобувачами вищої освіти практики.

Обов'язки керівника практики від бази зазначені в

угодах між університетом і базами практики.

Обов'язки здобувача вищої освіти - практиканта:

- взяти участь у настановчій консультації з питань організації та проходження практики;
- своєчасно приступити до проходження практики;
- дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки, виробничої санітарії та правил внутрішнього розпорядку бази практики;
- якісно та в повному обсязі виконувати усі завдання, передбачені програмою практики, нести відповідальність за виконану роботу;
- своєчасно оформити передбачену програмою звітну документацію про проходження практики, подати її на перевірку керівнику практики та скласти залік.

Права здобувача вищої освіти - практиканта:

- з усіх питань, що виникають у процесі практики, звертатись до керівників практики від університету, вносити пропозиції щодо удосконалення організації практики;
- брати участь в роботі у відповідних відділеннях та кабінетах лікувально-профілактичного закладу та науково-практичних конференціях, які проводяться на базі практики.

5. ЗМІСТ ПРАКТИКИ

Організація діяльності практиканта

- проведення зі здобувачами вищої освіти настановної консультації: на початку практики здобувачі вищої освіти проходять інструктаж з охорони праці в галузі; зі здобувачами вищої освіти проводиться консультація з питань проходження практики, в процесі якої здобувачів вищої освіти знайомлять з наказом про їх розподіл між базами проходження практики, з керівниками практики від випускової кафедри. Обговорюються завдання і зміст практики, даються

рекомендації щодо практичної роботи.

- ознайомлення здобувачів вищої освіти з документацією планування та звітності за результатами практики: факультетський керівник практики доводить до відома здобувачів вищої освіти вимоги щодо складання плану-графіку проходження практики в лікувально-профілактичному закладі, вимоги щодо ведення щоденника практики, знайомить їх з переліком і змістом звітної документації, необхідної для захисту практики, перелік якої наведено нижче.

Вивчення здобувачами вищої освіти організації проведення фізичної реабілітації на базі практики.

У перший день практики кожен керівник практики від кафедри знайомить здобувачів вищої освіти з:

- методистами лікувально-профілактичного закладу, які будуть керувати ними під час проходження практики;
- структурою та організацією реабілітаційного процесу у лікувально-реабілітаційному закладі проходження практики;
- правилами внутрішнього розпорядку роботи лікувально-реабілітаційного закладу проходження практики;
- нормативною та медичною документацією стосовно процесу реабілітації;
- методами та особливостями проведення реабілітаційного процесу у відділеннях та кабінетах лікувально-реабілітаційного закладу.

Основні навчально-практичні завдання здобувачів вищої освіти під час проходження практики:

- спостерігати за роботою фізичних реабілітологів / фізичних терапевтів, ерготерапевтів, які працюють на базі практики;
- проводити оцінку стану пацієнта:

- збирати анамнез, опитуючи пацієнтів (членів його сім'ї, лікарів);
- проводити обстеження, обираючи адекватні методи обстеження (тести), які прийняті у фізичній терапії та ерготерапії, відповідно до стану пацієнта, враховуючи патологічні розлади органів та систем хворого чи особи з обмеженням життєдіяльності;
- проводити спостереження, застосовуючи різноманітні вимірювання та оцінювальні шкали;
- проводити тестування рівня функціонування основних систем організму;
- планувати індивідуальну програму реабілітаційних заходів:
- аналізувати інформацію зібрану з медичних записів (у пацієнта, членів сім'ї, лікарів, реабілітологів);
- виявляти основні проблеми та складати реабілітаційний прогноз;
- визначати короткотермінові та довготермінові цілі;
- вибирати відповідні методи реабілітації, включаючи їх послідовність, частоту та тривалість;
- проводити реабілітаційні втручання (заходи), використовуючи різні форми терапевтичних вправ, методи масажу, механотерапію, фізіотерапію, ерготерапевтичні маніпуляції;
- в процесі реабілітації забезпечувати поточний та етапний контроль за станом пацієнта з оцінкою ефективності проведення фізичної терапії та ерготерапії й аналізом отриманих результатів:
- спостерігати за симптомами та реакцією пацієнта на реабілітаційне втручання;
- вносити корекцію у програму, враховуючи результати спостереження та повторні обстеження пацієнтів;
- надавати чіткі та стислі вказівки пацієнтам та членам сім'ї для заохочення та досягнення оптимального результату;
- надавати практичні рекомендації пацієнтові (членам сім'ї) щодо подальшого відновлення функцій, правильного поведіння

(переміщення, адаптаційного обладнання);

- надавати долікарську допомогу при невідкладних станах;
- співпрацювати в процесі проходження практики з медичним персоналом та пацієнтами лікувально-реабілітаційного закладу, дотримуючись деонтологічних принципів спілкування:

- зберігати конфіденційність інформації про пацієнта, уникаючи обговорення її зі сторонніми особами;

- виконати індивідуальне завдання: підготувати реферат або презентацію на задану тематику, використовуючи тематичну науково-методичну літературу, інтернет-ресурс.

Оформлення документації для захисту практики

Кожен здобувач вищої освіти оформляє звітну документацію згідно з наведеним нижче переліком. Керівник практики з боку лікувально-профілактичного закладу пише характеристику на здобувача вищої освіти, в якій висвітлює його відношення до роботи, професійні якості, вміння застосувати на практиці знання, отримані в університеті, та рекомендує оцінку за проходження практики. Характеристика повинна бути підписана керівником бази практики і завірена печаткою установи.

6. ЗВІТНА ДОКУМЕНТАЦІЯ ПРОХОДЖЕННЯ ПРАКТИКИ

У триденний термін після завершення практики, здобувачі вищої освіти повинні здати керівникові практики наступну документацію:

1. **Щоденник практики**, до якого у хронологічній послідовності здобувач вищої освіти вносить дані про роботу, проведену особисто або беручи в ній участь. Записи щоденно перевіряє та візує керівник практики в лікувальному закладі (клінічний інструктор) і раз на тиждень – керівник від кафедри університету.

Наприкінці практики в щоденник записують висновки за

результатами проходження практики і характеристику роботи практиканта, яку підписує керівник від бази практики, і яку завіряють печаткою лікувальної чи реабілітаційної установи.

2. *Плани проведення лікувально-реабілітаційної процедури тематичного хворого, згідно виконання щоденних передбачених завдань.*

3. *Характеристика з місця проходження практики, завірена керівником лікувально-профілактичного закладу.*

4. *Звіт про результати виробничої клінічної практики з фізичної терапії та ерготерапії при порушеннях діяльності дихальної системи.*

Під час проходження практики здобувач вищої освіти 3 курсу складає звіт, який здається на перевірку керівнику практики. Звіт повинен бути виконаний на листах формату А4, мати титульний аркуш із зазначенням назви університету, кафедри чи бази практики, назви практики, групи, прізвища, ім'я, по батькові здобувача вищої освіти.

Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти всіх розділів програми практики та індивідуального завдання, розділи з охорони праці та безпеки життєдіяльності, висновки і пропозиції, список використаної літератури.

Звіт повинен відобразити повну характеристику роботи практиканта. За змістом і структурою звіт повинен відповідати програмі практики. Звіт виконується державною мовою комп'ютерним набором на стандартних аркушах паперу, шрифтом гарнітурою Times New Roman через 1,5 міжрядкових інтервалів, 14 шрифтом; межі оформлення тексту: зліва, зверху, знизу – не менше 20 мм, справа – не менше 10 мм; розподіл тексту на розділи, підрозділи та пункти повинен відповідати структурі програми практики, наповненість сторінки має становити 75% від її загального обсягу. Назви розділів для зручності читання потрібно виділяти напівжирним шрифтом. Складений здобувачем вищої освіти звіт повинен мати наскрізну нумерацію

сторінок. Аркуші звіту повинні бути зчеплені.

Звіт підписує здобувач вищої освіти, підписує та оцінює безпосередній керівник від бази практики, члени комісії із захисту звітів про проходження практики.

Звіт практики здобувачі вищої освіти захищають перед комісією, призначеною завідувачем кафедри, факультетським керівником практики

7. КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ І ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Практика завершується диференційованим заліком. Загальна оцінка практики складається з оцінок за всі види діяльності здобувача вищої освіти - практиканта, яку виставляє керівник практики від кафедри з урахуванням оцінки, виставленої методистом лікувально-профілактичного закладу.

Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Сумарна оцінка (100 балів) включає в себе оцінку за зміст висвітленої у щоденнику проведеної роботи під час проходження практики, якість оформлення щоденника, виконання індивідуального завдання і захист практики у вигляді співбесіди з керівником практики.

№з.п.	Вид роботи	Бали
1.	Оформлення щоденника практики	20 балів
2.	Індивідуальне завдання	60 балів
3.	Захист практики (співбесіда з кафедральним керівником практики)	20 балів
Загальна кількість балів		100 балів

100-бальна шкала оцінювання в балах переводиться в національну шкалу оцінювання та шкалу ECTS відповідно до таблиці.

Шкала	Національна	Оцінка з	Шкала

оцінювання університету (в балах)	шкала оцінювання (екзамен, диф.залік)	заліку	ECTS		
			Сумарна модульна оцінка (в балах)	Оцінка за шкалою ECTS	Визначення
90–100	“відмінно”	“зараховано”	90–100	A	<i>Відмінно</i> – відмінне виконання лише з незначною кількістю помилок
75–89	“добре”		82–89	B	<i>Дуже добре</i> – вище середнього рівня з кількома помилками
			75–81	C	<i>Добре</i> – в загальному правильна робота з певною кількістю грубих помилок
60–74	“задовільно”		67–74	D	<i>Задовільно</i> – непогано, але зі значною кількістю недоліків
			60–66	E	<i>Достатньо</i> – виконання задовольняє мінімальні критерії
0–59	“незадовільно”	“незараховано”	35–59	FX	<i>Незадовільно</i> – потрібно працювати, перед тим як отримати залік
			0–34	F	<i>Незадовільно</i> – необхідна серйозна подальша робота

ПОРЯДОК ПІДВЕДЕННЯ ПІДСУМКІВ ПРАКТИКИ

Після закінчення терміну практики здобувачі вищої освіти звітують про виконання програми тієї чи іншої практики. Форма звітності здобувача вищої освіти за практику – це подання письмового звіту, підписаного й оціненого безпосередньо керівником від бази практики та здобувачем вищої освіти. Письмовий звіт, разом з іншими документами практики, перелік яких встановлюється факультетом фізичної культури та університетом, подається методисту практики від випускової кафедри, який організовує їх перевірку. Звіт має містити відомості про виконання здобувачем вищої освіти усіх розділів програми практики та індивідуального завдання, висновки і пропозиції, список використаної літератури. Оформлюється звіт за вимогами, що визначені у робочій програмі практики.

Для захисту здобувачем вищої освіти звіту про результати практики, на факультеті фізичної культури розпорядженням декана створюються комісії,

до складу яких входять керівники практик від випускових кафедр університету.

Комісія проводить попередній захист результатів практики здобувачів вищої освіти факультету фізичної культури на базах практики протягом останніх 3-х днів її проходження, а в Кам'янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка на факультеті фізичної культури проводиться захист протягом десяти днів після закінчення практики при умові проведення такого виду роботи на базі практики.

Результати захисту практики вносяться в заліково-екзаменаційну відомість та індивідуальний навчальний план здобувача вищої освіти за підписом голови комісії.

Здобувач вищої освіти факультету фізичної культури, що не виконав робочу програму практики без поважних причин або отримав незадовільну оцінку на підсумковому заліку, відраховується з університету. Якщо програма практики не виконана здобувачом вищої освіти з поважних причин, йому може надаватися можливість пройти практику з дозволу керівництва факультету у вільний від навчання час.

Підсумки кожної практики обговорюються на засіданні кафедр, а загальні підсумки практики підводяться на засіданні вченої ради факультету фізичної культури не менше одного разу протягом навчального року.

8. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Григус І.М. Фізична реабілітація в пульмонології: навчальний посібник. Вид. 2-ге. Рівне: НУВГП, 2018. 258 с.
2. Григус І.М. Фізична реабілітація при захворюваннях дихальної системи: Навчальний посібник. Львів: «Новий Світ-2000», 2021. 170 с.
3. Мухін В.М. Фізична реабілітація / В.М. Мухін. Київ: Олімпійська література, 2005. 471 с. .

4. Основи реабілітації, фізичної терапії, ерготерапії: підручник / [Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчук, Д.В. Вакуленко та ін.]; за заг.ред. Л.О. Вакуленко, В.В. Клапчука. Тернопіль: ТДМУ, 2018. 372 с.
5. Практичні аспекти фізичної терапії та ерготерапії: навчальний посібник / Н.А.Добровольська, А.С.Тимченко, В.П.Голуб та ін.; під ред. Н.А. Добровольської, О.В.Федорича, А.С.Тимченка, І.П.Радомського. К.: Видавничий дім "Гельветика", 2021. 368 с.
6. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. А.В. Єпішина. Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. 768 с.
7. Христич Т.М., Телекі Я.М., Гонцарюк Д.О., Оліник О.Ю., Жигульова Е.О. Хронічний панкреатит: клінічно-патогенетичні особливості розвитку поєднаних захворювань та методи медикаментозної корекції (друге видання, перероблене, доповнене). Чернівці, 2022. 584 с.

Допоміжна

1. Гордон Н.Ф. Заболевания органов дыхания и двигательная активность. Київ : Олимпийская литература, 1999. 125 с.
2. Козак Д.В., Давибіда Н.О. Фізична реабілітація та основи здорового способу життя : навч. посіб. - Тернопіль : ТДМУ, 2015. - 200 с.
3. Пропедевтика внутрішніх хвороб з доглядом за терапевтичними хворими / За заг. ред. А.В. Єпішина. Тернопіль: Укрмедкнига, 2001. 768 с.
4. Круглікова В.М., Шевцова Л.І. Практикум із внутрішніх хвороб у модулях: навч. посіб. К.: Медицина, 2008. 384 с.
5. Медична та соціальна реабілітація: Навчальний посібник / За заг. ред. І.Р. Мисули, Л.О. Вакуленко. Тернопіль: ТДМУ, 2005. 402 с.
6. Медична і соціальна реабілітація : підручник / В.Б. Самойленко, Н.П. Яковенко, І.О. Петряшев та ін. – 2-е вид., перероб. і допов. – К.: ВСВ «Медицина», 2018. – 464 с.
7. Молев В.П. Фізична реабілітація дітей, які часто хворіють на гострі респіраторні захворювання. Наукові праці Кам'янець- Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів у 3-х томах. 2017. Том 2, Випуск 16. С. 136-137.
8. Молев В.П. Фізична реабілітація при негоспітальній пневмонії. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Кам'янець-

Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2017. Вип. 10. С. 357-366.
http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vkpnuifv2017_10_44

9. Молев В.П. Фізична реабілітація дітей хворих на хронічний бронхіт. Вісник Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка. Фізичне виховання, спорт і здоров'я людини. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2018. Вип. 11. С. 254-260.

10. Молев В.П. Фізична реабілітація хворих з хронічними обструктивними захворюваннями легень. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць. Кам'янець-Подільський: Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2019. Випуск 8. С. 112-116.

11. Молев В.П. Фізична терапія при туберкульозі легень. Наукові праці Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка: збірник за підсумками звітної наукової конференції викладачів, докторантів і аспірантів: у 3-х томах. Кам'янець-Подільський: КПНУ імені Івана Огієнка, 2021. Вип.20. Т.2. С. 138-139.

12. Молев В.П. Реабілітація пацієнтів з пневмоніями, асоційованими з коронавірусною інфекцією. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць / [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2021. Випуск 10. С. 70-74.

13. Молев В.П. Оздоровча фізична культура для дітей, які часто хворіють. Формування здорового способу життя студентської та учнівської молоді засобами освіти: збірник наукових праць / [редкол.: І. І. Стасюк (відп. ред.) та ін.]. Кам'янець-Подільський : Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, 2020. Випуск 9. С. 87-90.

14. Невідкладні стани у практиці терапевта і сімейного лікаря : навч. посіб. / [А. В. Єпішин, Н. А. Хабарова, П. Я. Шерстюк] ; за заг. ред. А. В. Єпішина. 2-ге вид., без змін. Тернопіль : ТДМУ, 2016. 380 с.

15. Попадюха Ю.А. Сучасні роботизовані комплекси, системи та пристрої у реабілітаційних технологіях: Навч. посіб. / Ю. А. Попадюха. К.: Центр учбової літератури, 2020. 324 с.

16. Фізіотерапія: Навч. посібник. / За редакцією Я.-Р. М. Федоріва. Львів: «Магнолія 2006», 2019. 542 с.

17. Христинич Т.Н. Хроническое легочное сердце: современные концепции. Черновцы: Книги XXI, 2009. 368 с.

9. Рекомендовані джерела інформації

Корисні ресурси Інтернету:

http://www.nbuuv.gov.ua	Бібліотека ім. В.І.Вернадського
http://lib.meta.ua	Бібліотека
http://www.lib.ua-ru.net	Студентська електронна бібліотека
http://www.ulif.org.ua/ulp/dict_all/	Словники України on-line
https://www.umj.com.ua/archive	Український медичний часопис (журнал)
https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/bmbr/index	Вісник медичних і біологічних досліджень
https://physrehab.org.ua/uk/home/	Українська асоціація фізичної терапії
http://upta.com.ua	Всеукраїнське об'єднання фізичних терапевтів
https://health.nuwm.edu.ua/index.php/rehabilitation/about	Реабілітаційні та фізкультурно-рекреаційні аспекти розвитку людини (Rehabilitation and Recreation)
http://sportmedicine.unisport.edu.ua/issue/archive	Спортивна медицина, фізична терапія та ерготерапія
http://healty-nation.uzhnu.edu.ua/issue/archive	Україна. Здоров'я нації
https://jmbs.com.ua/archive	Український журнал медицини, біології та спорту
http://mmj.com.ua/about/	Український науково-медичний молодіжний журнал
https://hsr-journal.com/index.php/journal/issue/archive	Здоров'я, спорт, реабілітація